

Sa'id ibn Jubayr

Innehåll

- Sa'id ibn Jubayrs uppväxt och utbildning
- Hans arv och påverkan på senare generationer
- Hans personliga och vetenskapliga egenskaper
- Berättelsen om Sa'id ibn Jubayr och al-Hajjaj

Sa'id ibn Jubayr räknas till de främsta bland *al-ṭabiʿīn* i islams tidiga historia. Han utmärkte sig genom sin lysande personlighet och sin vetenskapliga och andliga överlägsenhet i en tid då sökandet efter sanning och tro var en grundpelare i den islamiska gemenskapens utveckling. Han nämns i historiska och rättsliga källor som en av de lärda som satte ett djupt avtryck i överföringen av de religiösa vetenskaperna till kommande generationer.

Han levde under en tid präglad av politiska och sociala prövningar, då många fitnor och konflikter uppstod. Hans visa sätt att hantera svåra situationer hade stort inflytande på det religiösa och sociala samtalet.

Sa'id ibn Jubayrs uppväxt och utbildning

Sa'id ibn Jubayr föddes år 46 AH, och enligt vissa 38 AH, i Irak. Han växte upp i en sund islamisk miljö och påverkades av profetens ﷺ lära och de

ädla följeslagarnas liv. Han levde i *tabi'in*-generationen, som tog sin kunskap direkt från sahaba.

Han var mycket gudfruktig, fastande ofta, utförde hajj ett år och 'umra året därpå, och brukade avsluta Koranen på tre dagar.

Han började sin utbildning hos flera av profetens följeslagare, bland dem:

- 'Abd Allah ibn Omar
- 'Abd Allah ibn 'Abbas
- 'A'isha
- Abu Musa al-Ash'ari
- Abu Hurayra
- Abu Sa'id al-Khudri

Han bosatte sig i Kufa och ägnade sig åt Koranvetenskap, hadith och fiqh, vilket gjorde honom till en av de främsta bland *tabi'in* i överföringen av religiös kunskap. Han utmärkte sig genom sin starka minnesförmåga och sin tydliga uttrycksförmåga, vilket gav honom en framstående ställning bland sina samtida.

Han läste Koranen för Ibn 'Abbas, som brukade låta honom ge fatwor i hans närvaro. När kufaborna frågade Ibn 'Abbas om något sade han: **"Har ni inte Ibn Umm al-Dahma' bland er?"** — och syftade på Sa'id ibn Jubayr.

Han bidrog till att forma den islamiska tanketraditionen och överförde många hadither från sahaba. Han var noggrann i sin granskning av berättelser och använde kritisk metodik, vilket hjälpte till att korrigera religiösa uppfattningar och sprida fiqh på ett klart och lättillgängligt sätt.

Han intresserade sig även för etiska och rättsliga frågor och uppmanade till gudsfruktan, sannfärdighet och rättvisa. Hans predikningar och skrifter berörde många ämnen inom dyrkan, transaktioner och moral, och blev viktiga referenser för senare lärda.

Hans arv och påverkan på senare generationer

Sa'id ibn Jubayrs liv lämnade ett bestående avtryck i den islamiska historien. Han blev en förebild i kunskap, fromhet och rättfärdighet. Hans åsikter och fatwor fördes vidare i de islamiska källorna och användes av senare lärda.

Hans bidrag hjälpte till att forma den islamiska rättstraditionen och

undervisningen i religiösa skolor. Hans berättelser och uttalanden, fyllda av visdom och gudsfruktan, berikade den islamiska litteraturen. Han uppmuntrade till kunskapssökande och spridning av lärdom.

Hans personliga och vetenskapliga egenskaper

Sa'īd ibn Jubayr utmärkte sig genom ädla egenskaper som blygsamhet, ödmjukhet och sannfärdighet — grundläggande islamiska dygder. Han var en rättfärdig man som levde enligt principerna om rättvisa och välgörenhet och behandlade människor med mildhet och rättvisa.

Han hade skarp intelligens och stor analytisk förmåga, vilket gjorde honom skicklig i att lösa religiösa och intellektuella frågor. Detta gav honom folkets förtroende och respekt.

Berättelsen om Sa'īd ibn Jubayr och al-Hajjaj

Sa'īd ibn Jubayr deltog i 'Abd al-Rahman ibn al-Ash'aths armé. När de besegrades i slaget vid Dayr al-Jamajim flydde han till Mekka. Mekkas guvernör, Khalid ibn 'Abd Allah al-Qasri, grep honom och skickade honom till al-Hajjaj ibn Yusuf al-Thaqafi under al-Walid ibn 'Abd al-Maliks kalifat.

När Sa'īd fördes inför al-Hajjaj utspelade sig en lång dialog innan han dödades. Al-Hajjaj sade:

"Välj vilken död du vill." Sa'īd svarade: "Nej, du välj åt dig själv — för återbetalningen väntar dig."

Al-Hajjaj sade:

"O eländige son till en eländig! Var det inte jag som kom till Kufa när ingen annan än araber ledde bönen, och jag gjorde dig till imam?" Sa'īd svarade: "Jo."

Han fortsatte:

"Var det inte jag som utsåg dig till domare, men kufaborna klagade och sade att endast en arab duger som domare, så jag utsåg Abu Burda och befallde honom att inte fatta något beslut"

utan dig?" Sa'id svarade: "Jo."

Al-Hajjaj sade:

**"Var det inte jag som lät dig sitta i min närmaste krets?" Sa'id:
"Jo."**

**"Var det inte jag som gav dig pengar att dela ut till de
behövande utan att fråga dig om något?" Sa'id: "Jo."**

**"Varför gjorde du då uppror mot mig?" Sa'id svarade: "Jag hade
redan svurit trohetsed till Ibn al-Ash'ath."**

Al-Hajjaj rasade och sade:

**"Du hade trohetsed till kalifen 'Abd al-Malik före honom! Vid
Gud, jag ska döda dig!"**

Sa'id bad innan sin avrättning:

"O Gud, låt honom inte få makt att döda någon efter mig."

Det sägs att al-Hajjaj inte dödade någon efter Sa'id och att han drabbades av djup ångest. Varje gång han somnade såg han Sa'id i en dröm som grep tag i hans kläder och sade:

"Du Guds fiende, varför dödade du mig?"

Al-Hajjaj sade:

**"Vad har jag med Sa'id ibn Jubayr att göra! Vad har jag med
Sa'id ibn Jubayr att göra!"**

Ibn Khallikan berättar att al-Hajjaj sågs i en dröm efter sin död och fick frågan: **"Vad gjorde Gud med dig?"** Han svarade:

"Han dödade mig för varje person jag dödade — och för Sa'id ibn Jubayr dödade Han mig sjuttio gånger."

Sa'id ibn Jubayr dödades år 95 AH. Historikerna skiljer sig åt om hans ålder: vissa säger 49 år, andra 57.

Källor

- Ibn Khallikan: *Wafayat al-A'yan*
- Ibn Sa'd: *al-Tabaqat al-Kubra*
- al-Dhahabi: *Siyar A'lam al-Nubala'*
- Ibn Kathir: *al-Bidaya wa-l-Nihaya*
- Ibn al-Athir: *al-Kamil fi al-Tarikh*